

ระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี

วรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคำเปรียบเทียบความแตกต่างของภาษาถิ่น กล่าวคือ เป็นงานวิจัยเปรียบเทียบภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี โดยเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ และใช้ความแตกต่างของสัทลักษณะของวรรณยุกต์มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยในจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษา 36 คน ที่เป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาถิ่นจังหวัดชลบุรี 18 ตำบล แล้วพบว่า เป็นระบบวรรณยุกต์ที่มี 5 หน่วยเสียงเหมือนกัน คือ มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เท่ากัน และมีการแยกเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน

ภาษาถิ่นย่อยใน 9 อำเภอ ซึ่งมีจุดเก็บข้อมูล 18 จุด และมีผู้บอกภาษา 36 คน ดังกล่าวนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม โดยให้การเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ ได้แก่

1. กลุ่ม ก เป็นภาษาถิ่นย่อยที่พูดอยู่ที่ 8 ตำบล คือ 1. ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง 2. ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง 3. ตำบลมาบฉั้ว อำเภอบ้านบึง 4. ตำบลหนองขี้ซาก อำเภอบ้านบึง 5. ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา 6. ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา 7. ตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ 8. ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองใหญ่
2. กลุ่ม ข เป็นภาษาถิ่นย่อยที่พูดอยู่ที่ตำบลเดียว คือ ตำบลเหมือง อำเภอเมือง
3. กลุ่ม ค เป็นภาษาถิ่นย่อยที่พูดอยู่ที่ 2 ตำบล คือ 1. ตำบลบ่อขวางทอง อำเภอบ่อทอง 2. ตำบลกุดโจ่ง อำเภอพนัสนิคม

4. กลุ่ม ง เป็นภาษาถิ่นย่อยที่พูดอยู่ที่ 6 ตำบล คือ 1. ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง 2. ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม 3. ตำบลท่าตะกุด อำเภอพานทอง 4. ตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง 5. ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ 6. ตำบลบ้านตลาดสัตหีบ อำเภอสัตหีบ

5. กลุ่ม จ เป็นภาษาถิ่นย่อยที่พูดอยู่ที่ตำบลเดียว คือ ตำบลหนองปลาไหล อำเภอบางละมุง (ดูภาพประกอบ 2 หน้า 9 ประกอบ)

กลุ่มภาษาถิ่นย่อยต่าง ๆ มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มภาษาถิ่นย่อยกลุ่ม ก มีพูดอยู่ที่ 8 ตำบล วรรณยุกต์ในภาษาถิ่นย่อยกลุ่มนี้ มีจำนวน 5 หน่วยเสียง โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ดังนี้คือ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └	ว.3	ว.4	ว.3	
2	ว.2 └	└	└	└	
3					
4		ว.4 └	ว.5 └	ว.4 └	ว.5 └

ภาพประกอบ 7 ภาพแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่ม ก

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (ว.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนสูงขึ้นประมาณระดับเสียงที่ 4 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ ปรากฏในช่อง A1 เช่น

/hu:	2-4	๒	/	"หู"
/kha:	2-4	๒	/	"กา"
/hus:	2-4	๒	/	"หัว"

1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ (ว.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 และเป็นวรรณยุกต์คงระดับ / ๓ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ ปรากฏในช่อง A2, A3, A4 เช่น

/ta:	3-3	๓	/	"ตา"
/da:w	3-3	๓	/	"ดาว"
/na:	3-3	๓	/	"นา"
/mi:	3-3	๓	/	"มือ"

1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ (ว.3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 และคงระดับอยู่ระดับเสียงที่ 2 / ๓ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ ปรากฏในช่อง B1, B2, B3, DL1, DL2, DL3, DS1, DS2 และ DS3 เช่น

/khaw	2-2	๓	/	"เข้า"
/pa:	2-2	๓	/	"ป่า"
/ba:	2-2	๓	/	"ป่า"

/ha:p	2-2	└	/	"ทาบ"
/pi:k	2-2	└	/	"ปีก"
/ʔa:p	2-2	└	/	"อาบ"
/suk	2-2	└	/	"สุก"
/kop	2-2	└	/	"กบ"
/dip	2-2	└	/	"ดิบ"

1.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (ว.4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วตกลงมาที่ประมาณระดับเสียงที่ 1 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาล้านน่อยกกลุ่มนี้ ปรากฏใน
ห้อง B4, C1, C2, C3 และ DL4 เช่น

/phi:	4-1	๒	/	"ผี"
/ha:	4-1	๒	/	"ห้า"
/ba:n	4-1	๒	/	"บ้าน"
/pa:	4-1	๒	/	"ป่า"
/lu:k	4-1	๒	/	"ลูก"

1.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาล้านน่อยกกลุ่มนี้ ปรากฏใน
ห้อง C4 และ DS4 เช่น

/na:m	4-4	๒	/	"น้ำ"
/nɔ:ŋ	4-4	๒	/	"น้อง"
/nok	4-4	๒	/	"นก"
/mot	4-4	๒	/	"มด"

2. กลุ่มภาษานี้ย่อยกลุ่ม ข มีพยางค์ที่ตำบลเหมือง อำเภอเมือง
 วรรณยุกต์ในภาษานี้ย่อยตำบลเหมือง อำเภอเมือง มีจำนวน 5 หน่วยเสียง โดย
 มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ดังนี้คือ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 V	ว.3	ว.4		ว.3
2	ว.2 H	H	H		H
3					
4	ว.2 H	ว.4 H	ว.5 H	ว.4 H	

ภาพประกอบ 8 ภาพแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่ม ข

2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (ว.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์
 นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนสูงขึ้นประมาณระดับ
 เสียงที่ 4 / V /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาล้านช้างกลุ่มนี้ ปรากฏใน
ช่อง A1 เช่น

/hu:	2-4	└ /	"หู"
/kha:	2-4	└ /	"ชา"
/hua:	2-4	└ /	"หัว"

2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาล้านช้างกลุ่มนี้มีเสียง
วรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตกตอนท้าย และ
เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ-ขึ้นตอนท้าย

2.2.1 เสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตกตอนท้าย (ว. 2)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 และ
คงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 3 หรือเสียงตกเล็กน้อยในตอนท้ายของเสียง / ㅏ /
เสียงวรรณยุกต์ย่อยนี้ ปรากฏในช่อง A2 และ A3
กล่าวคือ เป็นเสียงที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในกวรเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ
และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง เช่น

/pi:	3-3	ㅏ /	"ปี"
/ta:	3-3	ㅏ /	"ตา"
/kin	3-3	ㅏ /	"กิน"
/bin	3-3	ㅏ /	"บิน"
/ds:ŋ	3-3	ㅏ /	"แดง"
/da:w	3-3	ㅏ /	"ดาว"

2.2.2 เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ-ขึ้น (ว. 2) เสียง
วรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 คงระดับ และขึ้น
ในตอนท้ายของพยางค์ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 / ㅓ /

เสียงวรรณยุกต์ย่อยนี้ ปรากฏในช่อง A4 เป็นเสียงที่เกิด
ในพยางค์เป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ เช่น

/mi:	2-3	┌	/	"มี"
/nu:	2-3	┌	/	"งู"
/khwa:j	2-3	┌	/	"ควาย"

อนึ่ง ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ 2 เสียงนี้ ให้เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแจกแจงแบบสับหลัก (ดูเกณฑ์ในการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ หน้า 43-44 ประกอบ)

2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับไปจนถึงตอนท้ายของเสียง / ๓ /

เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาล้านช้อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง B1, B2, B3, DL1, DL2, DL3, DS1, DS2 และ DS3 เช่น

/khaj	4-4	┌	/	"ไข่"
/pa:	4-4	┌	/	"ป่า"
/pha:	4-4	┌	/	"ผ้า"
/kaj	4-4	┌	/	"ไก่"
/ba:	4-4	┌	/	"ป่า"
/da:	4-4	┌	/	"ดำ"
/kha:t	4-4	┌	/	"ขาด"
/ha:p	4-4	┌	/	"หาบ"
/pi:k	4-4	┌	/	"ปีก"
/tɔ:k	4-4	┌	/	"ตอก"
/ʔa:p	4-4	┌	/	"อาบ"
/dɔ:k	4-4	┌	/	"ดอก"
/phak	4-4	┌	/	"ผัก"
/suk	4-4	┌	/	"สุก"

/kop	4-4	┌	/	"กบ"
/dip	4-4	┌	/	"ดื่บ"

2.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก (ว.4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนต่ำลงประมาณระดับเสียงที่ 1 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง B4, C1, C2, C3, DL4 และ DS4 เช่น

/phi:	2-1	┌	/	"ผี"
/kha:w	2-1	┌	/	"ข้าว"
/pa:	2-1	┌	/	"ป่า"
/ba:	2-1	┌	/	"บ้า"
/nok	2-1	┌	/	"นก"

2.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย (ว.5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วค่อย ๆ เลื่อนสูงขึ้นไปประมาณระดับเสียงที่ 5 และตกลงมาทันทีในตอนท้ายของพยางค์ที่ระดับเสียงที่ 4 / ๓ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง C4 เช่น

/nɔːŋ	4-5-4	┌	/	"น้อง"
/naːm	4-5-4	┌	/	"น้ำ"

3. กลุ่มภาษาล้านน่อยกลุ่ม ค มีพยางค์ 2 ตำบล คือ ตำบลกุกุโจ้ง อำเภอพนัสนิคม และตำบลบ่อขวางทอง อำเภอบ่อทอง วรรณยุกต์ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้มีจำนวน 5 หน่วยเสียง โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ดังนี้คือ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค	ว.3	ว.4	ว.3	
2	ว.2 ค	ค	ค	ค	
3					
4		ว.4 ค	ว.5 ค	ว.4 ค	ว.5 ค

ภาพประกอบ 9 ภาพแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่ม ค

3.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (ว.1) หน่วยเสียง วรรณยุกต์
ในจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนสูงขึ้นประมาณระดับ
เสียงที่ 4 / ค /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษากันย๋อขกลุ่มนี้ ปรากฏใน
ช่อง A1 เช่น

/hu:	2-4	ค	/	"หู"
/kha:	2-4	ค	/	"ขา"
/huɜ:	2-4	ค	/	"หัว"

3.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ (ว.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 3 หรือปลายเสียงขึ้นเล็กน้อย / ๒ /

เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาถิ่นย่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง A2 A3 และ A4 เช่น

/pi:	3-3	๒	/	"ปี"
/bin	3-3	๒	/	"บิน"
/da:w	3-3	๒	/	"ดาว"
/khwa:j	3-3	๒	/	"ควาย"
/na:	3-3	๒	/	"นา"

3.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 / ๓ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาถิ่นย่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง B1

B2, B3, DL1, DL2, DL3, DS1, DS2 และ DS3 เช่น

/pha:	4-4	๓	/	"ผ่า"
/pa:	4-4	๓	/	"ป่า"
/ba:	4-4	๓	/	"บ้า"
/ha:p	4-4	๓	/	"หาบ"
/tɔ:k	4-4	๓	/	"ตอก"
/dɔ:k	4-4	๓	/	"ตอก"
/suk	4-4	๓	/	"สุข"
/phak	4-4	๓	/	"ผัก"
/kop	4-4	๓	/	"กบ"
/tap	4-4	๓	/	"ต้น"

/dip	4-4	┌ /	"ดืบ"
/ʔok	4-4	┌ /	"อก"

3.4 หน่วยเสียงกลาง-ตก (ว.4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนลงมาที่ระดับเสียงที่ 1 / ห /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษากันย้อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง B4, C1, C2, C3, DI.4 และ DS4 เช่น

/phi:	3-1	┌ /	"ฟ"
/kha:w	3-1	┌ /	"ข้าว"
/pa:	3-1	┌ /	"ป่า"
/mi:t	3-1	┌ /	"มีด"
/nok	3-1	┌ /	"นก"

3.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตก (ว.5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วค่อย ๆ เลื่อนขึ้นไประดับเสียงที่ 5 แล้วเลื่อนต่ำลงมาที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 / ก /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษากันย้อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง C4 เช่น

/nɔ̃:m	4-5-2	┌ /	"น้ำ"
/nɔ̃:ŋ	4-5-2	┌ /	"น้อง"

4. กลุ่มภาษากันย้อยกลุ่ม ง มี 6 ตำบล วรรณยุกต์ในภาษากันย้อยมีจำนวน 5 หน่วยเสียง โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ดังนี้คือ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค	ว.3	ว.4		ว.3
2	ว.2 ค	ค	ค		ค
3					
4		ว.4 ค	ว.5 ค	ว.4 ค	ว.5 ค

ภาพประกอบ 10 ภาพแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่ม ง

4.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (ว.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์
 นุ่มต่ำ เริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนสูงขึ้นประมาณระดับ
 เสียงที่ 4 / ค /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาล้านน้อยยกกลุ่มนี้ ปรากฏใน

ช่อง A1 เช่น

/hu:	2-4	ค	/	"หู"
/kha:	2-4	ค	/	"ชา"
/hua:	2-4	ค	/	"หัว"

4.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ (ว.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 3 / ㅏ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษากันย๋อขกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง A2 A3 และ A4 เช่น

/ta:	3-3	ㅏ	/	"ตา"
/kin	3-3	ㅏ	/	"กิน"
/bin	3-3	ㅏ	/	"บิน"
/da:w	3-3	ㅏ	/	"ดาว"
/khwa:j	3-3	ㅏ	/	"ควาย"

4.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยถิ่นในจังหวัดชลบุรี กลุ่มนี้มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงต่ำ-ระดับ และเสียงสูง-ระดับ

4.3.1 เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ (ว.3.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 2 / ㅑ /

เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในช่อง B1, B2, B3, DL1, DL2, และ DL3 เช่น

/pha:	2-2	ㅑ	/	"ผ่า"
/pa:	2-2	ㅑ	/	"ป่า"
/ba:	2-2	ㅑ	/	"บ้า"
/ha:p	2-2	ㅑ	/	"หาบ"
/tɔ:k	2-2	ㅑ	/	"ตอก"
/dɔ:k	2-2	ㅑ	/	"ตอก"

4.3.2 เสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.3.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 / ㅓ /

เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในช่อง DS1, DS2 และ DS3 เช่น

/suk	4-4	┌	/	"สูง"
/phuk	4-4	┘	/	"ฝึก"
/kop	4-4	┘	/	"กบ"
/tap	4-4	┘	/	"ตีบ"
/dip	4-4	┘	/	"ดิบ"
/ʔok	4-4	┘	/	"อก"

4.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก (ว.4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วตกลงทันทีที่ประมาณระดับเสียงที่ 1 / ห /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง R4, C1, C2, C3 และ DL4 เช่น

/phi:	3-1	┘	/	"ผี"
/kha:w	3-1	┘	/	"ข้าว"
/pa:	3-1	┘	/	"ป่า"
/ba:n	3-1	┘	/	"บ้าน"
/mi:t	3-1	┘	/	"มีด"

4.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ ปรากฏในช่อง C4 และ DS4 เช่น

/nɔ:m	4-4	┌	/	"น้ำ"
/nɔ:ŋ	4-4	┌	/	"น้อง"
/nok	4-4	┌	/	"นก"
/mot	4-4	┌	/	"มด"

5. กลุ่มภาษากันย้อยกลุ่ม จ มีพยางค์เดียว คือ ตาบลงปลาไหล
 อำเภอบางละมุง วรรณยุกต์ในภาษาไทยกลุ่มนี้ มีจำนวน 5 หน่วยเสียง โดยมี
 ลักษณะดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 V	ว.3	ว.4	ว.8	ว.3
2	ว.2 H	H	H	H	H
3					
4		ว.4 H	ว.5 h	ว.4 H	ว.5 H

ภาพประกอบ 11 ภาพแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่ม จ

5.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (ว.1) หน่วยเสียง วรรณยุกต์
 นี้เริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนสูงขึ้นประมาณระดับ
 เสียงที่ 4 / V /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ ปรากฏใน
ช่อง A1 เช่น

/hu:	2-4	┘	/	"หุ"
/kha:	2-4	┘	/	"ชา"
/hua:	2-4	┘	/	"หัว"

5.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ (ว. 2) หน่วยเสียง
วรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 และคงระดับอยู่ที่
ระดับเสียงที่ 3 /┘/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาล้านน่อยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง A2
A3 และ A4 เช่น

/ta:	3-3	┘	/	"ตา"
/kin	3-3	┘	/	"กิน"
/bin	3-3	┘	/	"บิน"
/da:w	3-3	┘	/	"ดาว"
/khwa:j	3-3	┘	/	"ควาย"

5.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยถิ่นกลุ่มย่อยนี้มีเสียง
วรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงต่ำ-ระดับ และเสียงสูง-ระดับ

5.3.1 เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ (ว. 3.1) หน่วยเสียง
วรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 และคงระดับอยู่ที่ระดับ
เสียงที่ 2 /┘/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในช่อง B1, B2, B3, DL1,
DL2, และ DL3 เช่น

/pha:	2-2	┘	/	"ฟา"
/pa:	2-2	┘	/	"ปา"
/ba:	2-2	┘	/	"บ้า"

/ha:p	2-2	┌	/	"หาบ"
/to:k	2-2	┌	/	"ตอก"
/do:k	2-2	┌	/	"ดอก"

5.3.2 เสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.3.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 และคงระดับอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 / ๓ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในช่อง DS1, DS2 และ DS3 เช่น

/suk	4-4	┌	/	"สูง"
/phuk	4-4	┌	/	"หัก"
/kop	4-4	┌	/	"กบ"
/tap	4-4	┌	/	"ตับ"
/dip	4-4	┌	/	"ดิบ"
/ʔok	4-4	┌	/	"อก"

5.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก (ว.4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วตกลงทันทีที่ประมาณระดับเสียงที่ 1 / ๒ /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาล้านช้างยกลุ่มนี้ปรากฏในช่อง B4, C1, C2, C3 และ DL4 เช่น

/phi:	3-1	┌	/	"ผี"
/kha:w	3-1	┌	/	"ข้าว"
/pa:	3-1	┌	/	"ป่า"
/ba:n	3-1	┌	/	"บ้าน"
/mi:t	3-1	┌	/	"มีด"

5.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (ว.5) นี้ ในตำบลหนองปลาไหล ถ้าเภาบางละมุง จะเป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก (ว.5) คือ หน่วยเสียง

วรรณยุกต์นี้มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วค่อย ๆ เลื่อนไปที่ระดับเสียงที่ 5 และเลื่อนต่ำลงที่ระดับ 2 / n/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาล้านน้อยตำบลหนองปลาไหล ปรากฏในช่อง C4 เช่น

/nɔːm	4-5-2	n /	"น้ำ"
/nɔːŋ	4-5-2	n /	"น้อง"

การเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี

จากการวิเคราะห์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีใน 9 อำเภอ มีจุดเก็บข้อมูล 18 จุด และมีผู้บอกภาษา 36 คนนั้น สามารถแบ่งเป็นภาษาล้านน้อยได้ 5 กลุ่ม ดังจะแสดงให้เห็นโดยการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ การแยกเสียงวรรณยุกต์ และแสดงให้เห็นรูปแปรของวรรณยุกต์ ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2		ว.3	ว.4		ว.5
3	ว.2				
4		ว.4	ว.5	ว.4	ว.5

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ก

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2	ว.2	ว.3	ว.4		ว.3
3					
4	ว.2	ว.4	ว.5		ว.4

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ข

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2	ว.2	ว.3	ว.4		ว.3
3					
4		ว.4	ว.5	ว.4	ว.5

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ค

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.	ว.
2	ว.2	ว.3	ว.4	ว.3.1	ว.3.2
3					
4		ว.4	ว.5	ว.4	ว.5

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ง

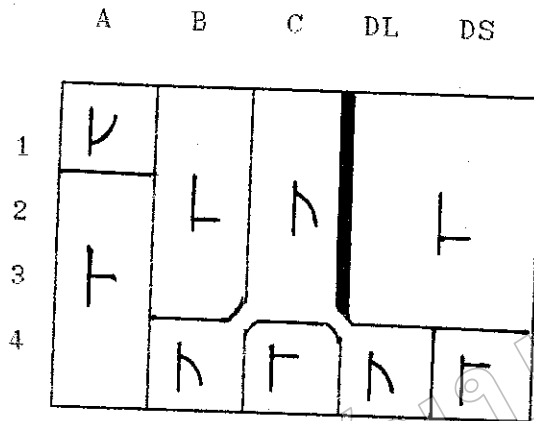
	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.	ว.
2	ว.2	ว.3	ว.4	ว.3.1	ว.3.2
3					
4		ว.4	ว.5	ว.4	ว.5

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม จ

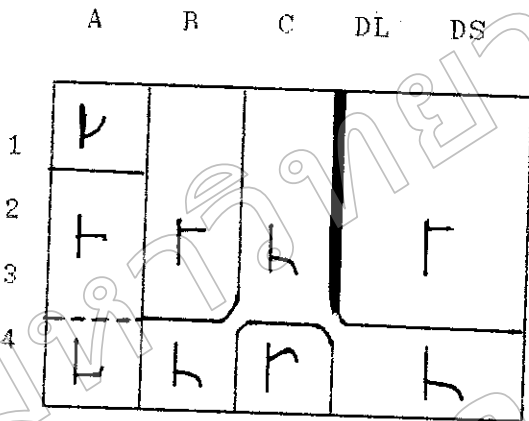
ภาพประกอบ 12 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ การแยกเสียงวรรณยุกต์และแสดงรูปแปรของหน่วยเสียงวรรณยุกต์

จากการเปรียบเทียบให้เห็นระบบวรรณยุกต์ การแยกเสียงวรรณยุกต์ และแสดงให้เห็นรูปแปรของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ โดยสามารถแบ่งเป็นภาษากลุ่มย่อยได้ 5 กลุ่มนั้น จะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มมีระบบวรรณยุกต์เหมือนกันคือ มี 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และมีการแยกเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นวรรณยุกต์ที่ 1 เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A2-3-4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 2 เสียงวรรณยุกต์ในช่อง B1-2-3 DL1-2-3 และ DS1-2-3 เป็นวรรณยุกต์ที่ 3 เสียงวรรณยุกต์ในช่อง B4, C1-2-3 และ DL4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 4 และเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C4 และ DS4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 5 ยกเว้นภาษากลุ่มย่อยกลุ่ม ข ที่วรรณยุกต์ที่ 2 มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย คือ เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A4 เป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อยของวรรณยุกต์ในช่อง A2-3 และภาษากลุ่มย่อยกลุ่ม ง และ จ ที่วรรณยุกต์ที่ 3 มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง วรรณยุกต์ในช่อง DL1-2-3 และ DS1-2-3 เป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อยของวรรณยุกต์ในช่อง B1-2-3

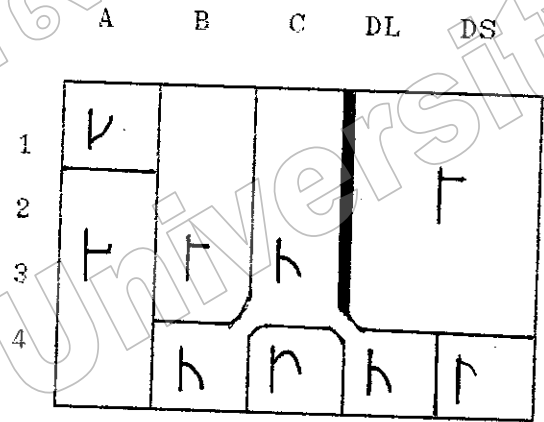
จากการเปรียบเทียบให้เห็นดังกล่าวข้างต้นนั้น ระบบวรรณยุกต์ในบริเวณที่ศึกษาเป็นระบบเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถนำเอาระบบวรรณยุกต์มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษากลุ่มได้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสนใจกับลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และการกระจายของรูปแปรของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษากลุ่มได้ ผู้วิจัยจึงได้เปรียบเทียบลักษณะของวรรณยุกต์ทั้ง 5 หน่วยเสียง ของภาษากลุ่มต่าง ๆ ทั้ง 5 กลุ่ม ในจังหวัดชลบุรีดังนี้

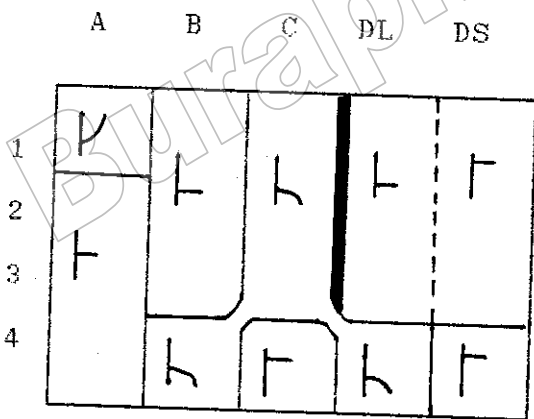
ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ก

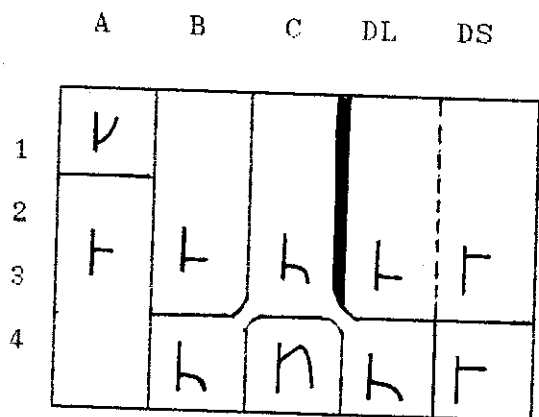
ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ข

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ค

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ง

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม จ

ภาพประกอบ 13 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบสัทลักษณะของภาษาไทยถิ่น
จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 กลุ่ม

จากภาพประกอบ 13 จะเห็นว่าเมื่อนำสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 กลุ่มนี้ มาเปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่ามีลักษณะเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางกลุ่มที่ต่างไปจากกลุ่มอื่น คือ กลุ่ม ข วรรณยุกต์ที่ 2 ในช่อง A4 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น (2-3) ในขณะที่กลุ่มอื่นเป็นเสียงกลาง-ระดับ (3-3) ทั้งหมด ส่วนกลุ่ม ง และกลุ่ม จ มีวรรณยุกต์ที่ต่างจากกลุ่มอื่นคือ ในช่อง DL1-2-3 และ DS1-2-3 เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกัน ส่วนกลุ่มอื่นไม่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์

เนื่องจากหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่ม ง และ จ มีลักษณะเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในกลุ่ม ง เป็นเสียงสูง-ระดับ (4-4) ส่วนในกลุ่ม จ เป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย (4-5-2) ผู้วิจัยจึงจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันให้ชื่อว่ากลุ่ม ง

ด้วยเหตุนี้ ภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีจึงแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ตามสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งต่างจากที่ได้แบ่งกลุ่มไว้ในครั้งแรก (ดูหน้า 68-69 ประกอบ) เนื่องจากผู้วิจัยได้รวมกลุ่ม ง และกลุ่ม จ ไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน ดังจะแสดงให้เห็นต่อไปนี้

A B C DL DS

1	ว.1 V	ว.3	ว.4	ว.3
2	ว.2	┌	┐	┌
3	└			
4		ว.4 ┌	ว.5 └	ว.4 ┌

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ก

A B C DL DS

1	ว.1 V	ว.3	ว.4	ว.3
2	ว.2	└	┌	└
3	└			
4	ว.2 ┌	ว.4 ┌	ว.5 └	ว.4 ┌

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ข

A B C DL DS

1	ว.1 V	ว.3	ว.4	
2	ว.2	└	┐	└
3	└			
4		ว.4 ┌	ว.5 └	ว.4 ┌

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ค

A B C DL DS

1	ว.1 V	ว.3	ว.4	ว.3.1	ว.3.2
2	ว.2	└	┐	└	└
3	└				
4		ว.4 ┌	ว.5 └	ว.4 ┌	ว.5 └

ภาษาไทยถิ่นกลุ่ม ง

ภาพประกอบ 14 ภาพตารางแสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 กลุ่ม

จากภาพประกอบ 14 จะเห็นได้ว่าภาษาไทยถิ่นจังหวัดชลบุรีมี 4 กลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่มนี้มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวนเท่ากัน คือ มี 5 หน่วยเสียง แต่มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์แตกต่างกัน

สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาล้านน้อยต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัย
จะได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น
จังหวัดชลบุรี

สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ซึ่งแทนด้วยตัวเลข
ตอนต้นเสียงและปลายเสียง

รายการคำ	ลำดับ วรรณยุกต์	กลุ่ม ก	กลุ่ม ข	กลุ่ม ค	กลุ่ม ง	กลุ่ม จ
หู	ว.1	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4
ตา, มา	ว.2	3-3	3-3, 2-2-3	3-3	3-3	3-3
ไข่, ชัด	ว.3	2-2	4-4	4-4	2-2, 4-4	2-2, 4-4
พ่อ	ว.4	4-1	2-1	3-1	3-1	3-1
น้ำ	ว.5	4-4	4-5-4	4-5-2	4-4	4-5-2

จากตารางข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1
ของภาษาล้านน้อยทุกกลุ่มเหมือนกันคือ เสียงต่ำ-ขึ้น (2-4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์
ที่ 2 ของภาษาล้านน้อยทุกกลุ่มเหมือนกันคือ เสียงกลาง-ระดับ (3-3) ยกเว้น
กลุ่ม ข ที่มีเสียงวรรณยุกต์ย่อยเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ-ขึ้น (2-2-3)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ของภาษาล้านน้อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม ก ง จ คือ เสียง

ต่ำ-ระดับ (2-2) ส่วนภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ข ค ง และ จ เป็นเสียงสูง-ระดับ (4-4) ภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ง และ จ มีเสียงวรรณยุกต์ย่อยคือ เสียงต่ำ-ระดับ (2-2) และเสียงสูง-ระดับ (4-4) หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ของภาษาลิ้นย่อยทั้ง 5 กลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่ามีลักษณะเหมือนกันคือ ตอนท้ายของเสียงเป็นเสียงตกอยู่ที่ระดับเสียงที่ 1 แต่ตอนต้นของเสียงต่างกันคือ ภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ก เป็นเสียงสูง-ตก (4-1) ภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ข เป็นเสียงต่ำ-ตก (2-1) ส่วนภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ค ง และ จ เป็นเสียงกลาง-ตก (3-1) เหมือนกัน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ของภาษาลิ้นย่อยทั้ง 5 กลุ่ม จะมีลักษณะเหมือนกันคือ ตอนต้นของเสียงอยู่ที่ระดับเสียงที่ 4 แต่ตอนท้ายของเสียงต่างกัน สามารถแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นเสียงสูง-ระดับ (4-4) ได้แก่ ภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ก และ ง กลุ่มที่ 2 เป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก แยกได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มย่อยที่ 1 เป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก แบบพิสัยแคบ คือ ตอนท้ายของเสียงตกลงมาเพียง 1 ระดับ คือ จากระดับเสียงที่ 5 เป็นระดับเสียงที่ 4 (4-5-4) ส่วนกลุ่มย่อยที่ 2 เป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก แบบพิสัยกว้างคือ ตอนท้ายของเสียงตกลงมากกว่า 1 ระดับ คือ จากระดับเสียงที่ 5 เป็นระดับเสียงที่ 2 (4-5-2) ได้แก่ ภาษาลิ้นย่อยกลุ่ม ค และ จ